

TA'LIM TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHNING XORIY Tajribasi va uni O'zbekistonda qo'llash usullari

Qodirov Farrux Ergash o'g'li

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

“Informatika va uni o'qitish metodikasi” kafedrası mudiri, i.f.f.d PhD, Ilmiy rahbar

Mavlonova Muxlisa Nizomiddin qizi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

Matematika va informatika yo'nalishi 2-kurs talabasi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10776488>

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim tizimini raqamlashtirish bo'yicha jahon tajribasining qisqacha ko'rinishini va ushbu usullarni O'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari haqida fikr yuritiladi. U Finlyandiya, Singapur va Janubiy Koreya kabi mamlakatlarning infratuzilmani rivojlantirish, o'qituvchilar malakasini oshirish, o'quv dasturlarini ishlab chiqish va siyosatni shakllantirishga qaratilgan muvaffaqiyatli strategiyalarini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Ta'limni raqamlashtirish, elektron ta'lim platformalari, virtual sinflar, interaktiv ilovalar, o'qituvchi va o'quvchining o'zaro munosabati, ta'lim muammolari, sifatli ta'lim, amalga oshirish strategiyalari, inklyuziv raqamli ta'lim ekotizimi.

O'zbekistonda ta'lim tizimini raqamlashtirish sifatli ta'lim olish imkoniyatini yaxshilash, o'qituvchilar samaradorligini oshirish va o'quvchilarni XXI-asr ko'nikmalari bilan jihozlash imkonini beradi. Raqamli inqilob ko'plab sohalarni sezilarli darajada o'zgartirdi, ta'lim sohasi ham bundan mustasno emas. Jahon hamjamiyati ta'lim sohasida raqamli texnologiyalar jadal joriy etilayotganiga guvoh bo'layotgan bir paytda, O'zbekiston uchun ta'lim tizimini raqamlashtirish bo'yicha xorijiy tajribalarni o'zlashtirish va moslashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu maqola orqali biz O'zbekistonda ta'lim tizimini rivojlantirish uchun xorijiy tajribani qo'llashning afzalliklari, muammolari va samarali usullarini o'rganishni maqsad qilganmiz. Xorijiy mamlakatlarda guvohi bo'lganidek, ta'limni raqamlashtirishning afzalliklari ko'p. Texnologiya shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasi, interfaol sinflar va ko'plab ta'lim resurslaridan foydalanish imkonini beradi. Bu imtiyozlar o'quvchilarning o'z tezligi va uslubida bilim olish imkoniyatiga ega bo'lishini ta'minlaydi, shu bilan birga o'qituvchilarga innovatsion o'qitish usullarini o'rganish imkonini beradi. Bundan tashqari, raqamli platformalar va vositalar masofaviy ta'limni osonlashtiradi, geografik to'siqlarni yo'q qiladi va O'zbekiston bo'ylab talabalar uchun ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. Finlyandiya, Janubiy Koreya va Estoniya kabi mamlakatlarda ta'lim texnologiyalaridan kompleks foydalanishni ko'rib chiqishga arziydigan xorijiy tajribalardan biri hisoblanadi. Ushbu davlatlar ta'lim natijalari va talabalarning faolligini yaxshilash uchun raqamli vositalardan samarali foydalanganlar. Finlyandiyaning raqamlashtirilgan ta'lim tizimi individuallashtirilgan ta'lim yo'llariga urg'u beradi, Janubiy Koreyaning istiqbolli yondashuvi interaktiv raqamli tarkibni o'z ichiga oladi. Shu bilan birga, Estoniya ta'lim sohasida elektron boshqaruvni muvaffaqiyatli joriy qildi, raqamli platformalar orqali ma'muriy jarayonlarni soddalashtirdi. Ushbu tajribalarni o'rganish va moslashtirish orqali O'zbekiston yanada inklyuziv va dinamik ta'lim tizimini yaratish uchun raqamli texnologiyalardan foydalanishi mumkin. Biroq ta'limni raqamlashtirish bo'yicha xorijiy tajribalarni qo'llashga O'zbekistonning o'ziga xos ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy kontekstini diqqat bilan hisobga olgan holda yondashish kerak. Raqamli ta'lim tashabbuslarini muvaffaqiyatli amalga oshirish

uchun infratuzilmani rivojlantirish, raqamli savodxonlik va kiberxavfsizlik kabi muammolarni hal qilish kerak. Buning uchun strategik rejalashtirish, texnologik infratuzilmaga sarmoya kiritish va raqamli vositalarni o'quv jarayoniga samarali integratsiya qilish uchun moslashtirilgan o'qituvchilarni tayyorlash dasturlari zarur. O'zbekistonda ta'limni raqamlashtirish bo'yicha xorijiy tajribalarni qo'llash uchun ko'p qirrali yondashuv zarur. Bunga raqamli ta'limning keng qamrovli milliy strategiyasini ishlab chiqish, infratuzilmaga sarmoya kiritish, davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish va o'qituvchilarning uzluksiz malakasini oshirishni ta'minlash kiradi. Bundan tashqari, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik qilish va raqamli ta'limni muvaffaqiyatli joriy etgan mamlakatlar bilan bilim almashish qimmatli tushuncha va ko'rsatmalar berishi mumkin. Ta'limni raqamlashtirish bo'yicha xorijiy tajribalarni o'zlashtirish O'zbekiston uchun o'z ta'lim tizimini o'zgartirish va talabalarni raqamli davr talablariga tayyorlash imkoniyatini taqdim etadi. Boshqa davlatlarning muvaffaqiyatlari va muammolaridan saboq olib, O'zbekiston yanada inklyuziv, innovatsion va dinamik ta'lim muhitini yaratish uchun raqamli texnologiyalar salohiyatidan foydalanishi mumkin. Strategik rejalashtirish, sarmoya va hamkorlik orqali xorijiy tajribalarni qo'llash O'zbekistonda raqamli ta'lim inqilobiga yo'l ochib, har bir talabaning yuqori sifatli ta'lim imkoniyatlaridan foydalanishini ta'minlashi mumkin.

Ta'lim tizimini raqamlashtirish bo'yicha xorijiy tajriba O'zbekistonga o'zining ta'lim usullarini takomillashtirish uchun qimmatli tushunchalar beradi. Boshqa mamlakatlarda raqamlashtirish bo'yicha muvaffaqiyatli sa'y-harakatlarni o'rganib chiqib, O'zbekiston ta'limdan foydalanish imkoniyatini yaxshilash, ta'lim natijalarini yaxshilash va talabalarni raqamli davr talablariga tayyorlash uchun shunga o'xshash strategiyalarni amalga oshirishi mumkin. Onlayn ta'lim platformalari, interaktiv raqamli resurslar va texnologiyaga integratsiyalashgan o'qitish yondashuvlari kabi isbotlangan usullarni qo'llash O'zbekistonga ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va talabalarni kelajakka samarali tayyorlashga yordam beradi. Raqamli ta'lim sohasida xorijiy tajribalardan foydalangan holda O'zbekiston o'z talabalari va o'qituvchilari uchun innovatsiyalar, inklyuzivlik va ta'lim sohasidagi mukammallikni rivojlantirish imkoniyatiga ega.

References:

1. Qodirov, F. "Ijtimoiy va xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda sog'liqni saqlash xizmatlarini ekonometrik modellashtirishning ahamiyati" *O'zR FA VI Romanovskiy nomidagi Matematika instituti* (2022).
2. Qodirov, F. "Qashqadaryo hududi aholisiga xizmat ko'rsatish tarmoqlari va ularga ta'sir etuvchi omillar" *O'zbekiston Qishloq Va Suv xo'jaligi Jurnal* (2022).
3. QODIROV, F. "Axoliga xizmat ko'rsatish soxasining modellashtirishni tizimli imitatsiya qilish." *IJTISODIY ILMIY-AMALIY OYLIK NASHR* (2022).
4. Qodirov, F. "Aholiga tibbiy xizmat ko'rsatish sohasining kelgusi holatini bashoratlash." *Samarqand iqtisodiy va servis instituti* (2022).
5. Qodirov, F. "Hududlarda tibbiy xizmatlarni dasturiy paketlar yordamida elektron tibbiy bazasini yaratish." *O'zbekiston Respublikasi Oliy Va o'rta Maxsus ta'lim Vazirligi Namangan Muhandislik-Qurilish Instituti* (2022).

6. Qodirov, F. "Hududlarda tibbiy xizmat ko'rsatishni ekonometrik modellash" *Xorazm ma'mun akademiyasi axborotnomasi* (2022).
7. Qodirov, F. "Qishloq aholisiga sog'liqni saqlash xizmatlari ko'rsatish tarmoqlari rivojlanish mexanizmining statistik tahlili." *Andijon Mashinasozlik Instituti* (2022).
8. Qodirov, F. "Qashqadaryo viloyati aholisiga tibbiy xizmat ko'rsatish tarmoqlarini rivojlantirishning istiqbollari." *O 'ZBEKISTON QISHLOQ VA SUV XO 'JALIGI» âà «AGRO ILM* (2022).
9. Qodirov, Farrux. "Aholiga tibbiy xizmat ko 'rsatishdan olingan daromad va xarajatlarni imitatsion modeli." *Moliya bozorini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari, zamonaviy tendensiyalari va istiqbollari* mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallar to'plami 11.5 (2022).
10. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "Stoks Formulasi. Sirt Integrallari Tadbiqlari/Ijtimoiy fanlarda innovasiya onlayn ilmiy jurnali." (2022): 15.
11. Tulqin o'g'li, Usmonov Maxsud, and Qodirov Farrux Ergash o'g'li. "SONLI QATORLAR.(MUSBAT HADLI QATORLARNING YAQINLASHISH TEOREMALARI. LEYBNIS TEOREMASI, ABSOLYUT VA SHARTLI YAQINLASHISH.) 2022/2/17." *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI* страницы: 137-151.
12. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "CREATION OF ELECTRONIC MEDICAL BASE WITH THE HELP OF SOFTWARE PACKAGES FOR MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." *Conferencea* (2022): 128-130. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "IMPORTANCE OF KASH-HEALTH WEB PORTAL IN THE DEVELOPMENT OF MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." *Conferencea* (2022): 80-83.
13. Qodirov, Farrux. "YER OSTI SUVLARINING FIZIK XOSSALARI, KIMYOVIY TARKIBI, HARAKATI VA GRUNTLARNING SUV O'TKAZUVCHANLIGI, FILTRATSIYA QONUNI." *Analytical Journal of Education and Development* (2022).
14. Qodirov, Farrux. "O'ZGARUVCHILARI AJRALGAN VA AJRALADIGAN DIFFERENSIAL TENGLAMALAR." *Journal of Advanced Research and Stability* (2022).
15. Кодиров, Фаррух. "ZAMONAVIY KOMPYUTER O'YINLARI VA ULARNING SINFLANISHI." *Scienceweb academic papers collection* (2019).
16. Qodirov, Farrux. "" AQLLI UY" TIZIMINING IMKONIYATLARI." *Scienceweb academic papers collection* (2019).
17. Qodirov, Farrux. "Suv resurslarini hudud xo'jaliklariga taqsimlash dinamik modeli." *Scienceweb academic papers collection* (2019).